

OBTACZAĆ (29) *vb impf*

o oraz końcowe a jasne, pierwsze a pochylone (w tym 1 r. błędne znakowanie).

inf obtaczać (1). ◇ *praes 1 sg* obtaczam (18). ◇ *2 sg* obtaczasz (1). ◇ *3 sg* obtacza (4). ◇ *3 pl* obtaczają (1). ◇ *praet 3 sg m* obtaczał (2). ◇ *3 sg f* obtaczała (1). ◇ *part praes act* obtaczając (1).

Sł stp brak, *Cn* notuje, *Linde XVI w.*

1. *Oblegać wojskiem w celu zdobycia, wzięcia w niewolę; circumcingere, circumcludere, circumglobare, percingere Calep, Cn; ambire Vulg (6) : Circunglobo – Obtaczam. Calep 198a.*

Zwroty: »[kogo] wkoło obtaczać« (1): zdało się Pompeiufzowi wojsko [Sertoryjusa] małe lekce ię sobie ważył/ począł ię w koło obtaczać/ bes słuźney sęprawy. *BielKron 40v.*

»obtaczać [kogo] wojskiem« (1): Ieroboam z tyłu zafadzał załogi. A stoiąc przeciwko wojsku Iudfkiemu za nie wiadomością Iudy/ obtaczał ię wojskiem swoim [ignorantem Iudam suo ambiebat exercitu]. *Leop 2.Par 13/13.*

»zawsząd obtaczać« [szyk zmienny] (3): Circuncingo – Obtaczam, obstepię zewsząd. *Calep 197a; Circuncludo – Zawieram, zewsząd obtaczam. Calep 197a, 775b.*

2. *Budować umomienia, obwarowywać; circumvallare, communire, emunire, obvallare, vallare Calep, Cn [czym] (7) : Ambigo – Wątpię, obtaczam. Calep 59a.*

Zwroty: »murem obtaczać« [szyk zmienny] (2): Emunio – Obronę czynię, murem obtaczam. *Calep 361b, 224b.*

»wałem obtaczać« [szyk zmienny] (3): Obvallo – Wałem obtaczam, ofzanczuję. *Calep 720a, 200a, 1101b.*

»wodą obtaczać« (1): Interundo – Wodą obtaczam. *Calep 555b.*

»zawsząd obtaczać« (1): Communio – Zewsząd obteczam [!] murem, obwaruwiam. *Calep 224b.*

3. *Być. znajdować się naokoło czegoś: ambire Vulg, Calep, Cn; cingere, circumfletere, circumplicare, incingere Calep, Cn; circumdare Mącz, Cn; contexere Vulg; obvolvere Mącz; circumfundere, circumstistere, circumstare, circumstipare, stipare Cn (6) : Ciałą noc ono mieysce gdzie był/ światłość dziwna obtaczała SkarŻyw 518.*

Przen [kogo] (2) : Zewsząd myę cyemności frogye obtaczają [contexerunt me tenebrae Vulg Ps 54/6]. LubPs N6v; Lata twoie sę nie bały Strachu śmierci/ choć niemaly Przez czas obtaczał cię młoda ZawJeft 45.

a. *O wodach; circuire PolAnt; circumfundere Cn [co] (3) : W Krainach połnocnych przy morzu Oceanii ktore wśzytkę ziemię obtacza/ dni bywaią lecie barzo długie MiechGlab nlb 6; Przezwilko drugiey rzeki ięft Gihon: ta obtacza wśzytkę ziemię Etiopską [ipse circuit omnes terram Aethiopiae]. BibRadz Gen 2/13, Gen 2/11.*

4. *Umieszczać coś wokół czegoś [co czym] (2) : [Boże] KTóry z Iordanu przezroczyłtym zdroiem Polą obtaczałz: kropiąc zdaniem twoiem Nierodne góry/ Izáackich włosci ZawJeft 9; [Bóg] Słońce wtrzymaj gdy chce aby nie świeciło/ Y gwiazdy/ by światło w ciemnościach nie było; Niebem świat obtacza GrabowSet Bv.*

5. *Być umocowanym wokół czegoś [co] (1) : [Hiram] Vczynił też Morze [...] lane/ [...] Pięć łokci wyfokosc iego/ á obręcz ná trzydzieści łokci opafowála ię w koło. A rzezanie pod kráiem obchodziło*

ie/ dziefiącią łokci obtaczáiąc on kóciel [Et sculptura subter labium circuibat illud decem cubitus ambiens mare] *Leop* 3.Reg 7/24.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (7)* : Composita quaedam sunt primae coniugationis, Circundo, Okrążam/ Oblápiám/ Obtaczam *Mqcz* 92a; Obvolvo, Obwiyam/ obtaczam. *Mqcz* 507b; Ambio – Okrążam, obtaczam, obwiiam. *Calep* 59b; Cingo – Oppaśsuię, obtączam. *Calep* 195a; Circumflecto – Obtaczam. *Calep* 197b; Circumplico – Obwicąm [!], obtaczam. *Calep* 198b; Incingo – Obtaczam, opaśfuię. *Calep* 520a.

Synonimy: 1. obganiać, oblegać, obsiadać, okrążyć.

Formacje współrdzenne cf TOCZYĆ.

Cf **OBTACZAJĄCY**

DJ